

PAGALBOS ONKOLOGINIAMS LIGONIAMS ASOCIACIJA

Juridinio asmens kodas 302704554, Kalvarijų g. 235, 08311 Vilnius

Telefonas +370 630 60636, el. paštas: info@pola.lt

2021 m. sausio 4 d.
Vilnius

Siunčiama tik elektroniniu paštu

LR Seimo laikinoji grupė „Dėl sveikatos paslaugų suteikimo ir prieinamumo COVID-19 pandemijos sąlygomis”

Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius
mindaugas.puidokas@lrs.lt

LR Seimo Sveikatos reikalų komitetas

Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius
sveikrkt@lrs.lt

LR Vyriausybės kanceliarija

Gedimino pr. 11, Vilnius 01103
LRVkanceliarija@lrv.lt

LR Vidaus reikalų ministerija

Šventaragio g. 2, Vilnius 01510
bendrasisd@vrm.lt

Policijos departamentas prie LR Vidaus reikalų ministerijos

Saltoniškių g. 19, Vilnius 08105
info@policija.lt

LR Sveikatos apsaugos ministerijai

Vilniaus g. 16, LT-01402 Vilnius
ministerija@sam.lt

DĖL TRUKDŽIŲ ONKOLOGINIAMS PACIENTAMS GAUTI SVEIKATOS PRIEŽIŪROS PASLAUGAS DĖL TAIKOMO ASMENŲ JUDĖJIMO RIBOJIMŲ TARP SAVIVALDYBIŲ

Pagalbos onkologiniams ligoniams asociacija (toliau – POLA) šiuo raštu kreipiasi dėl 2020 m. gruodžio 14 d. priimto Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo Nr. 1418 „Dėl karantino Lietuvos Respublikos teritorijoje paskelbimo“ pakeitimo (toliau – Nutarimas), kurio pagrindu nuo 2020 m. gruodžio 16 d. 00:00 val. iki 2021 m. sausio 31 d. 24:00 val. Lietuvos Respublikos teritorijoje ribojamas asmenų judėjimas tarp savivaldybių, praktinio įgyvendinimo. Nutarime nustatyta, kad Lietuvos Respublikoje yra ribojamas asmenų judėjimas tarp savivaldybių, išskyrus atvejus, kai vykstama į kitą nei savo gyvenamosios vietos savivaldybę dėl sveikatos priežiūros paslaugų. Kadangi Nutarimas nedetalizuoja praktinio ribojimų įgyvendinimo, o visi praktiniai patarimai yra pateikiami Policijos departamento interneto tinklalapyje, pacientų bendruomenei kyla papildomų klausimų dėl pavežėjimo užtikrinimo ligoniams vykstantiems dėl sveikatos priežiūros paslaugų į kitą savivaldybę.

Atsižvelgus į priimtus judėjimo ribojimus, POLA šiuo metu sulaukia daug suserimusių POLA bendruomenės narių skambučių dėl Policijos departamento interneto puslapyje¹ paskelbtos nuostatos: „Vykimas į kitas savivaldybes dėl (planinių) sveikatos priežiūros paslaugų galimas, rekomenduotina turėti vykimo tikslą pagrindžiančius dokumentus (pvz. el. patvirtinimą iš sveikatos priežiūros įstaigos). Nesant kitu

¹ Nuoroda: < <https://policija.lrv.lt/lt/naujienos/svarbi-informacija-del-judejimo-ribojimu-atsakymai-i-klausimus-nuolat-atnaujinama>>.

galimybų, Jus nuvežti leidžiama Jūsų šeimos ir (ar) namų ūkio nariui (vienam vairuojančiam asmeniui, kuris kitos savivaldybės teritorijoje negali išlipti iš savo transporto priemonės).“

Vis dėlto, šiuo metu POLA bendruomenėje yra labai daug onkologinių pacientų, kurie dėl amžiaus, sveikatos būklės, šeimyninės padėties ar kitų aplinkybių negali savarankiškai nuvykti į gydymo įstaigas, kadangi yra vieniši negali pasinaudoti numatyta išimtimi šeimos ar namų ūkio nariams ir bando pasiekti sveikatos priežiūros įstaigas su giminaičių, kaimynų ar kitų bendruomenės narių pagalba. Galimybė pasinaudoti visuomeniniu transportu dažnai būna neįmanoma dėl netinkamo tvarkaraščio arba fizinės asmens būklės. Onkologinės paslaugos laikomos neatidėliotina ir būtina pagalba, todėl jos negalima atidėti kitam kartui.

Sulaukus dešimčių savo bendruomenės narių skambučių, el.laiškų ir užklausų socialiniuose tinkluose, dėl šio klausimo POLA dar 2020 m. gruodžio 21 d. el.paštu info@policija.lt kreipėsi į Policijos departamentą prašydama patikslinti šiuo metu numatytą nuostatą, numatant galimybę sergantį asmenį į sveikatos priežiūros įstaigą (ar iš jos) nuvežti ir kitam asmeniui, nebūtinai šeimos ar namų ūkio nariui. Visgi, kreipimasis nedavė rezultatu, nes 2020 gruodžio 24 d. el.paštu gautas toks išaiškinimas:

„Po vakar priimtų pakeitimų dėl asmenų skaičiaus automobilyje, atsirado galimybė kaimynui ar kitam vienam ne šeimos (ir) ar šeimos ūkio nariui vežti kitą asmenį į gydymo įstaigą toje pačioje savivaldybėje. Rekomenduotina turėti vykimo tikslą pagrindžiančius dokumentus (pvz. el. patvirtinimą iš sveikatos priežiūros įstaigos). Tačiau vežti į kitą savivaldybę kaimynui ar ne šeimos (ir) ar šeimos ūkio nariui negalima. Jeigu asmuo dėl savo sveikatos būklės negali naudotis viešuoju transportu ir neturi šeimos narių, kurie galėtų nuvežti į kitoje savivaldybėje esančią gydymo įstaigą, rekomenduojame kreiptis į savivaldybės administraciją dėl galimybės organizuoti specialiujų transportą.“

POLA supranta pandemijos keliamus iššūkius ir poreikį taikyti apribojimus. Taip pat džiaugiamės, jog vienišiesiems onkologiniams pacientams jau yra suteikta galimybė su kitų bendruomenės narių pagalba nuvykti į gydymo įstaigas jų gyvenamoje savivaldybėje. Vis dėlto matome papildomų rizikų, jog onkologiniai pacientai dėl beveik mėnesį numatytų judėjimo ribojimų negalės gauti tam tikrų būtinų sveikatos priežiūros paslaugų kitų savivaldybių ligoninėse, ypač antrinio ir tretinio lygio ligoninėse.

Pažymėtina, kad didžioji dalis onkologiniams pacientams reikalingų sveikatos priežiūros paslaugų yra teikiamos onkologijos centruose, veikiančiuose tik penkiuose Lietuvos didžiuosiuose miestuose (Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Šiauliuose ir Panevėžyje), todėl galimybė vykti į šiuos miestus yra aktuali kitose 55 Lietuvos savivaldybėse gyvenantiems pacientams.

Atsižvelgus į tai, prašytume peržiūrėti ir patikslinti dabartinę nuostatą ir praktinį ribojimų taikymą, numatant galimybę sergantį asmenį į sveikatos priežiūros įstaigą (ar iš jos) nuvežti ir kitam asmeniui, nebūtinai šeimos ir (ar) namų ūkio nariui. Taip pat prašytume apsvastyti ir patikslinti nuostatą, kuri tokiam lydinčiam asmeniui leistų bent trumpam išlipti iš automobilio pvz. apsilankyti tualete arba pavalgyti, ypač kai vizitas ir kelionė gali trukti net pusę dienos ar ilgiau. Šiuo metu pacientus lydintiems asmenims, atvykusiems į kitą savivaldybę draudžiama išlipti iš automobilio.

Papildomai, norėtume atkreipti dėmesį, kad sveikatos priežiūros įstaigos šiuo metu neturi vieningos praktikos išduoti vienodo ar panašaus pobūdžio vykimo tikslą pagrindžiančio dokumento. Nors Policijos departamento tinklalapyje yra nurodyta, kad pacientai, siekdami patvirtinti savo kelionės tikslą ir vykimą į sveikatos priežiūros įstaigą, turėtų pateikti el. patvirtinimą iš sveikatos priežiūros įstaigos, vis dėlto ne visi pacientai tokį patvirtinimą gauna, ne visos sveikatos priežiūros įstaigos jį išsiunčia, rekomendacija atsisųsti patvirtinimą iš e-sveikatos sistemos taip pat dažnai neveikia, nes ne visi pacientai gali ar geba naudotis e-sveikata. Kai kurios sveikatos priežiūros įstaigos turi gerųjų pavyzdžių, kuomet apie būsimą vizitą pacientai yra informuojami automatizuotomis SMS žinutes, tačiau neretai onkologiniai pacientai gauna ir talonėlius, kuriuose užrašytas tik kabineto numeris bei apsilankymo data, nenurodžius sveikatos priežiūros įstaigos pavadinimo ar gydančio asmens vardo ir pavardės, arba vyksta vizitui, į kurį registravosi prieš pusę metų ir neturi tą įrodančių jokių popierinių ar elektroninių dokumentų, tiesiog turi užsirašę paskirtą vizito laiką. Taigi, praktikoje kyla daug neapibrėžtumo, pacientai susiduria su papildomu stresu ir nerimu, nežinant ar policijos pareigūnus įtikins turimi įrodymai ar žodiniai paaiškinimai ir jie praleis vykti į kitoje savivaldybėje esančią gydymo įstaigą.

Siekiant formuoti vieningą praktiką, ne tik suteikiant aiškumo pacientų bendruomenei, bet ir palengvinant darbą policijos pareigūnams ir sveikatos priežiūros įstaigose dirbančioms registratorėms, kuriems dėl šiuo metu tenkančio didelio krūvio sunku atsakyti į visas pateikiamas užklausas, manome būtų tikslinga kuo skubiau e-sveikatos ir/ar išankstinės pacientų registracijos sistemose realizuoti papildomą funkcionalumą, kurio pagalba visiems pacientams automatiškai būtų išsiunčiami patvirtinimai apie planuojamą vizitą valstybinėse sveikatos priežiūros įstaigose SMS žinute ir (ar) el. paštu. Atkreipiame dėmesį, kad ne visi pacientai naudojami el. paštu, ypač vyresnio amžiaus pacientai, todėl išlieka poreikis el. patvirtinimus siųsti ir į telefonus. Manome, kad tokiu būdu vykdymas į sveikatos priežiūros įstaigas kitose savivaldybėse galėtų būti efektyvesnis ir aiškesnis.

Tikimės Jūsų bendradarbiavimo ir įsiklausymo sprendžiant šiuos onkologiniams pacientams ypač aktualius praktinius klausimus. POLA atstovai yra pasiruošę rašte minimas problematikas aptarti detaliau, todėl kilus papildomų klausimų kviečiame kreiptis į POLA direktorę Neringą Čiakienę (mob.tel +370 630 60636; el. paštas neringa@pola.lt).

Primename, kad POLA yra skėtinė nevyriausybinė organizacija, šiuo metu vienijanti 30 onkologinėje srityje veikiančių nevyriausybinių organizacijų ir turinti daugiau nei 17 000 bendruomenės narių. POLA yra skaidri ir nepriklausoma, onkologinių pacientų interesus atstovaujanti organizacija, kurios misija – dėti visas įmanomas pastangas siekiant pagerinti onkologinių pacientų ir jų artimųjų gyvenimo kokybę.

Pagarbiai
Neringa Čiakienė
POLA direktorė

